

Ondrej S. bol zamestnaný ako kamenársky robotník medzi iným u Štefana S. a u spoločnosti K., nebol však prihlásený ani jedným z týchto dvoch zamestnávateľov k povinnému poisteniu. Vdova po Ondrejovi S. uplatnila nárok na dôchodok vdovský a sirotsky, ale jej žiadosť bola zamietnutá z dôvodu, že Ondrej S. nemal v invalidnom a starobnom poistení čakaciu dobu 100 príspevkových týždňov. Vdova po Ondrejovi S. a jej deti domáhaly sa žalobou na Štefanovi S. a spoločnosti K., aby títo solidárne hradili vdovský a sirotsky dôchodok, ktorý žalobníkom ušiel, na tom základe, že keby žalovaní boli Ondreja S. prihlásili k povinnému poisteniu pre prípad nemoci, invalidity a staroby, bol by Ondrej S. mal celkom 104 príspevkových týždňov.

Všetky tri stolice žalobe vyhověly, Najvyšší súd z týchto

dôvodov:

Na tom, že Ondrej S. neměl přihlášených 100 týdnů pojistných, jsou vinni oba dva žalovaní, protože, kdyby oba dva byli bývali splnili svou zákonnou povinnost, byl by součet obou nepřihlášených pracovních dob doplnil přihlášený čas 96 týdnů na 100 týdnů a byl by tak založen nárok žalobců na důchod, jehož se domáhají.

Protože pak vinou obou žalovaných byla způsobena škoda žalobců a ráz viny obou je stejný — nesplnění přihlašovací povinnosti —, nelze míru zavinění měřit pro každého z obou žalovaných určitým poměrem, a proto závazek obou k náhradě škody je podle platného hmotného práva solidární.

Čís. 16156.

Mezimístní právo soukromé se řídí zásadně bydlištěm a jest podle něho posuzovati i t. zv. osobní práva.

Nabyla-li žena podle platného práva na Slovensku provdáním zletilosti (svéprávnosti), mohla se samostatně zavazovati, bydlila-li s manželem na Slovensku. Nezáleží na tom, zda byla tam v době sjednání závazku též příslušná.

(Rozh. ze dne 1. června 1937, Rv II 185/36.)

Srov. rozh. č. 9187, 9881 Sb. n. s.

Proti žalobě o zaplacení zápůjček 3.000 Kč a 4.000 Kč s přísl. podané u okresního soudu v H. (na Moravě) namítá žalovaná mimo jiné, že mezi ní a žalobkyní nedošlo k platné smlouvě, ježto v době tvrzeného převzetí závazku byla žalovaná 18letá, tudíž nezletilá. Naproti tomu žalobkyně uvedla, že zažalované zápůjčky byly žalované a jejímu manželovi Petru O. poskytnuty v době, kdy provozoval jmenovaný manžel v M. (na Slovensku) řeznictví, a že se žalovaná mohla i při své nezletilosti platně zavazovati, neboť provdáním vešla pod moc svého manžela a mohla s jeho souhlasem a vědomím bráti na sebe závazky.

Při sjednávání zápůjček, o něž jde, byl manžel žalované přítomen a spolupůsobil při něm. Soud první stolice zamítl žalobu a uvedl v otázce, o níž jde, v důvodech: Jest zjištěno křestním listem ze dne 4. ledna 1934, vystaveným farním úřadem v H., že se žalovaná, provdaná později za Petra O. a nyní za Františka G., narodila dne 26. prosince 1910. Z uvedeného zjištění plyne, že žalovaná v době poskytnutí zápůjček, totiž dne 20. listopadu 1929 a 1. ledna 1930, byla ještě nezletilá. Jako nezletilá nemohla však samostatně bráti na sebe platné závazky toho druhu, o jaký jde v souzené věci. Nemohla se tudíž platně zavazovati, a proto mezi ní a žalobkyní nemohlo dojíti a také nedošlo k vzniku smluv o zápůjčce. To, že žalovaná sjednala smlouvu v přítomnosti a za spoluúčasti svého tehdejšího manžela Petra O., nemůže žalobkyni prospěti. Manžel jest ovšem manželčíným zmocněncem co do správy jejího majetku, a to co do správy řádné. Takovou je správa, která nevybočuje z mezí obyčejného hospodaření s majetkem, který již je vlastnictvím manželčíným. Takovým případem však není jednání, jímž se manželka zavazuje ze zápůjčky. K tomu se podotýká, že zápůjčka byla sjednána v M. (na Slovensku) a že jest tedy případ posuzovati podle hmotného práva toho místa, kde se právní jednání stalo. Tímto právem jest právo platné na Slovensku. Podle něho (§ 23 zák. čl. VII/1886, otištěný v Roučkově vydání obč. zák., str. 100) jest potřebí k platnosti právního jednání notářského spisu, aby mezi manžely měla platnost plná moc opravňující k sjednání zápůjčky. Již z uvedeného znění plyne, že nelze ze zákona vyvoditi nějaké zmocnění manžela k sjednávání zápůjček za manželku. V souzeném případě nebyly splněny dotčené zákonné podmínky, a proto závazek na straně žalované vzniknouti nemohl. Ostatně jest nesprávný žalobkynin názor, že nezletilá manželka svým provdáním a od té doby podléhala po majetko-právní stránce svému manželu bez jakéhokoliv omezení a dohledu se strany poručenského resp. opatrovnického soudu. Z vyličených důvodů nebylo žalobě vyhověno. Odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Procesní soud zjistil, že žalobkyně zapůjčila též žalované 3.000 Kč a 4.000 Kč. Žalobu zamítl však procesní soud přes dotčené zjištění proto, že žalovaná v době zápůjčky byla nezletilá a že nemohla převzít bez přivolení zákonného zástupce a schválení soudu platný právní závazek, o jaký v souzené věci jde, a že tudíž nevznikla mezi ní a žalobkyní smlouva o zápůjčce. Přítomnost manželova nemohla arci sanovati dotčený nedostatek. Žalobkyně však právem vytýká napadenému rozsudku nesprávné posouzení po právní stránce, ježto se žalovaná provdáním bez zřetele na své stáří stala zletilou podle § 1 zák. čl. XX/1877 resp. zák. čl. XXIII/1874 a nepotřebovala svolení manželova ani poručníkovu ani soudu. Odvolací soud shledal proto odvolání důvodným a nezbylo než uznati podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody :

Mylně má dovolání za to, že žalovaná byla v době převzetí svého závazku nezletilá. Nezáleží na tom, zda žalovaná byla v té době pří-

slušná na Slovensko, nýbrž na tom, zda tam měla své bydliště. Poněvadž to měla žalovaná v M. (na Slovensku), kde její manžel provozoval řeznictví, je pro otázku zletilosti žalované v době ujednání smlouvy rozhodující právo platné na Slovensku, neboť mezimístní právo se řídí v zásadě bydlištěm a podle něho jest posuzovati i tak zv. osobní práva. Podle práva platného na Slovensku se žalovaná stala svéprávnou provdáním a mohla sama vcházeti v platné závazky.

Čís. 16157.

Při rozhodování o palmární pohledávce, jejíž zaplacení se advokát domáhá na klientovi, nelze užítí předpisu § 4, odst. 1, posled. věta, vládn. nař. č. 95/1923 Sb. z. a n., nýbrž je pro výměru advokátovy odměny vzítí za základ hodnotu předmětu sporu podle první věty odst. 1 § 4 řeč. vládn. nař.

Otázka přiměřenosti advokátovy odměny jest otázkou právní, při jejímž řešení není soud vázán posudkem odborných znalců resp. advokátní komory.

(Rozh. ze dne 2. června 1937, Rv I 1837/35.)

Žalující advokát, domáhající se na žalovaném zaplacení nedoplatku palmárního účtu 12.000 Kč, přednesl, že zastupoval žalovaného ve sporech o náhradu škody, vedených u krajského soudu civilního v P. pod zn. sp. C V 468/28 a C V 471/28. V uvedených sporech šlo o žaloby Boženy K. a Josefy V., požívajících práva chudých. Mezitímními rozsudky byly jejich nároky uznány po právu a konečnými rozsudky bylo přisouzeno první žalobkyni 3.576 Kč 30 h, druhé žalobkyni 1.640 Kč a útraty sporu byly vzájemně zrušeny. Punktem uvedených sporů bylo v jednom případě 166.436 Kč s přísl. a v druhém 89.936 Kč s přísl. Žalobce zaslal žalovanému přiměřený palmární účet, znějící na 32.846 Kč 95 h, z něhož odpočetl částku 7.846 Kč 95 h za domácí telefon, dodaný mu žalovaným, takže částka palmárního účtu činila 25.000 Kč. Na tu žalovaný zaplatil před žalobou 3.000 Kč a dne 19. ledna 1934 10.000 Kč, takže jest dosud dlužen zažalovanou částku. Soud první stolice zamítl žalobu. **D ů v o d y:** Advokátní komora podala posudek ze dne 2. října 1934, podle něhož nelze ve sporech Ck V 468/28 a Ck V 471/28 pokládati za punktem sporu částky 166.436 Kč a 89.936 Kč, jak žalobce tvrdí, nýbrž částky daleko nižší, neboť pro posouzení hodnoty předmětu dotčeného sporu padají na váhu okrouhlé částky 17.000 Kč, omezené za sporu na 14.000 Kč, a renta v jednom případě 40 Kč a v druhém případě 20 Kč denně. Renta ta se opírá o invaliditu dočasnou a není také zažalována jako renta doživotní. Není tedy správné hodnotiti ji desateronásobkem ročního důchodu, nýbrž částkou daleko nižší. Poněvadž ze spisů je zřejmé, že jde o rentu krátkodobou, a konečně obě žalobkyně od renty upustily ještě před ukončením sporu, je přiměřené, aby se pro posouzení palmární odměny vzala za základ od zahá-